

Tines del Docte grup 1

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Camí de la Santa Creu de Palou

Coordenades:

Latitud: 41.68255
Longitud: 1.92015
UTM Est (X): 410126
UTM Nord (Y): 4615094

Classificació

Número de fitxa 08182 - 229
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'estat de conservació general és dolent i els dos conjunts actualment es troben mig tapats per la vegetació.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Agricultura
Observacions protecció: BCIN com a Zona d'Interès Etnològic (DOGC 7642, de 14 de juny de 2018)
Data aprovació: dt., 12/06/2018 - 12:00
Número inventari Sí (IPA36291)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: 08181A002090120000OK

Descripció

Tina més propera a l'antiga casa de ca la Miquela i a la pedrera. Està format per tres tines de planta circular (tina 1, 2 i 3) i tres barraques de planta quadrangular que es troben en un desnivell del terreny, de manera que la porta de la tina queda al nivell superior d'un costat i la de la barraca al nivell inferior de l'altre costat. La part inferior de l'edifici que conté els cups és feta amb pedra i morter de calç i la superior amb pedra seca sense morter, cobertes amb volta. Sobre els murs s'estén el voladís, fet de pedres més planes, i la coberta de cúpula feta amb el mètode d'aproximació de filades amb una capa de sorra i pedruscall al damunt. L'entrada a les tines es troba a la part superior, obertes a migdia, i es conserven les llindes, una d'elles amb una inscripció. Observant el conjunt de cara a les portes d'entrada de les tines, descrivim les edificacions d'esquerra a dreta. La tina número 1 ha perdut la coberta. La tina número 2 té dues llindes; l'entrada s'estreny per emmotllar-se a la mida de les llindes. Al dessor de la coberta hi ha un tronc encastat on es penjava la corda que servia per subjectar-se mentre es trepitjava el raïm. L'interior del cup presenta encaixos a la cinquena i a la setena filada de cairons. La tina número 3 té dues llindes, una exterior amb la data 1873, i altra interior. Al mur oposat a l'entrada hi ha una finestra. Les boixes de les tres tines es localitzen a l'interior de les barraques que es troben oposades a les portes. Aquestes barraques són de planta rectangular i no conserven les cobertes que serien a un vessant. Cada grup de tina i barraca és independent dels altres, tot i que es troben una al costat de l'altre. L'interior dels cups de les tines està recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. Hi ha un altre grup molt proper que es troba dins el terme municipal de Mura.

Observacions:

El conjunt de tines del Docte es troba al peu del camí abans d'arribar a l'ermita de Santa Creu del Palou venint d' El Pont de Vilomara. Camí de Santa Creu de Palou a Cal Padre. Partint del Pont de Vilomara i en direcció a Rocafort, a 150 m de l'inici de la carretera BV-1224 cal prendre el Camí de la Casa Nova que va vorejant la riera de Santa Magdalena i la riera de la Casa Nova fins arribar a la Casa Nova de Sant Jaume. Continuarem pel camí de Cal Padre vorejant la riera fins arribar a la font Nova. En aquest lloc trobarem una cruïlla on agafarem el camí de l'esquerra deixant darrera el camí que duu a Vallhonestà. Continuant pel mateix passarem per la masia de Cal Padre, la tina de la pedrera i, a uns 480 metres trobem a aquest grup de tines. Molt a prop hi ha un altre grup format per tres tines i restes de tres barraques, que porta el nom de Tines del Docte grup 2, i que es troben dins el t.m. De Mura.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes. La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la

zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV. A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós. Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos. L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.
CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet. BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

